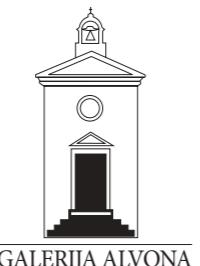

Vinko Šaina

LABIN, GALERIJA ALVONA, NARODNI MUZEJ LABIN, GRADSKA GALERIJA LABIN

Berislav Valušek • Roberto Tessari

Vinko Šaina

GALERIJA ALVONA

Nakladnik / Publisher / Editore
Galerija Alvona

Za nakladnika / For the Publisher / Per l'editore
Toni Šaina

Uredništvo / Editorial Board / Collegio redazionale
Berislav Valušek, Vinko Šaina, Alis Šaina, Serenella Castri

Tekstovi / Texts / Testi
Berislav Valušek, Roberto Tessari

Prijevod talijanski jezik / Italian Translation / Traduzioni in italiano
Romana Sarić, Tanja Škopac

Prijevod engleski jezik / English Translation / Traduzioni in inglese
Tanja Škopac

Lektura / Language Editing / Editing
Krešimir Cvjetković, Tanja Škopac

Korektura / Proofreading / Correzione di bozze
Berislav Valušek, Alis Šaina, Tanja Škopac

Fotografije / Photography / Fotografie
Đani Celija, Giulio Cardona, Eduard Strenja, Zaneto Paulin, Rajan Milošević

Dokumentacija / Documentation / Documentazione
Alis Šaina

Grafičko oblikovanje / Graphic Design / Design
Vinko Šaina, David Ivić

Skeniranje i obrada kolora / Scanning and Colour Processing / Scanning e trattamento dei colori
Nensi Vozila, David Ivić

Tisk / Printed by / Stampa
Grafomark, Zagreb

Naklada / Edition / Tiratura
500 primjeraka / Copies / copie

Labin, lipanj 2017.

© Galerija Alvona i Vinko Šaina

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Sveučilišne knjižnice u Puli pod brojem 140901046.

ISBN 978-953-98235-4-0

Ova knjiga objavljena je uz potporu Grada Labina i Ministarstva kulture RH.

Gospodski blavo

V. Šaina / Između mora i neba

Suo li i njemu
kako minjemu kraljiću
tići šli na ruoko
kat so preletuvali muore
ća, tamo dugo,
kade oko ne vidi
a samo srce čuje?

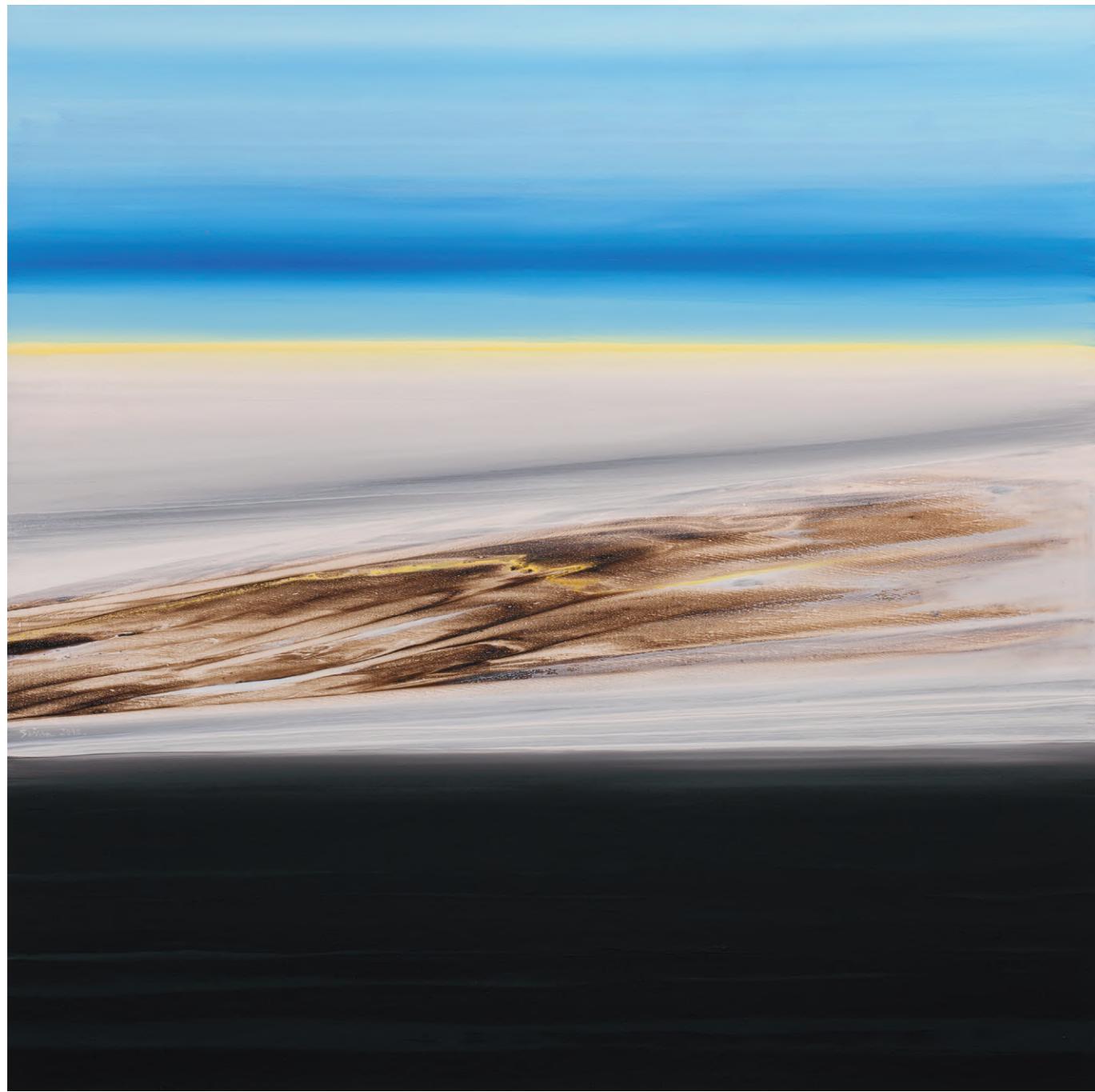
Suo li krivi tići
da poje nuotra
va dičinsko blavo nebo
z zelene umidne travi?
Ča krila pušćajo šienj?

Andjeli ali tići
suo li ga ponesli
tamo ća, dugo
priek kunfini
sproti nebu
Gospodski blavemu?

Nada Galant

1. Između mora i neba 2, 2012., kombinirana tehnika na platnu, 80 x 100 cm

2. Poetika neba i zemlje, 2012., kombinirana tehnika na platnu, 100 x 100 cm

Berislav Valušek

VINKO ŠAINA
Slikar svjetla

Krv i tlo i sveobuhvatnost umjetnosti

Nužno je, kad govorimo o retrospektivnom uvidu u nečije umjetničko djelovanje, naznačiti ili barem pretpostaviti korijene, uzroke, kontekste, poveznice, poticaje i sve one materijalne, energijske i duhovne silnice koje – ako ne tvore u potpunosti – barem utječu na rezultat, na djelo samo.

U slučaju Vinka Šaine, labinskog, istarskog i hrvatskog umjetnika s međunarodnom reputacijom i strukovnim referencama, bitna su upravo prva dva članka niza – Labin i Istra.

Labin u Istri Šainin je *punctum fixum* (uporište, oslonac) i *punctum saliens* (osovina, bit), grad koji je nakon Drugoga svjetskog rata ostao gotovo prazan, jer ga napuštaju i talijanski i hrvatski građani, jedni poglavito zbog nacionalnih, a drugi ideoloških razloga. Sve do 1960-ih godina, grad na vrhu brijega ostaje manje-više nenapućen, a tada se događa kulturni preokret; veliki broj porijeklom i/ili rođenjem labinskih likovnih umjetnika vraća se sa studija (najčešće) u Zagrebu i odabire Labin i okolicu za mjesto svoga trajnog boravka i rada. Udružuju se u neformalnu umjetničku skupinu nazvanu *Labinski atelieri* i prvi put se predstavljaju u *Narodnom muzeju* u Labinu 1968. godine. Skupinu čine Q. Bassani, E. Bobanović Čolić, J. Diminić, J. Maretić, E. Kokot, V. Kos, K. Paliska, R. Percan i M. Ćvrljak. Danas Labin nosi atribut grad umjetnika, jer je (uz Grožnjan) jedan od rijetkih istarskih i hrvatskih gradova koji je imao tu sreću da ga napuće umjetnici. Živu povijest Labina čine: više od četrdeset likovno obrazovanih umjetnika sa svojim ateljeima i galerijama u starom gradu i oko njega, institucije kao što su *Labinski likovni krug*, *Labinski likovni susreti*, *Labinski uzlet likovnosti*,

Mediterski kiparski simpozij, *Narodni muzej*, *Gradska galerija*, *Galerija Alvona*, *Labin Art Express*, *KUC Lamparna*, *Art Republika* itd. Usaporena istraživanja tog tipa nikada nisu obavljena, ali Labin bi mogao u Hrvatskoj biti grad s najviše umjetnika, galerija i ateljea po metru četvornom ili grad s najviše umjetnika u odnosu na broj stanovnika.

U takav Labin, sa školovanja na Školi primijenjenih umjetnosti u Splitu, 1972. vraća se i Vinko Šaina te postaje dijelom aktivnosti i ustanova koje smo nabrojili, a time svakako i zaslužan za njihovo održavanje ili postanak. Uz Šainu, u Labin se, kao druga generacija školovanih umjetnika, vraćaju ili dolaze i B. Baković, Z. Milić, O. Mohorović, N. Pavlović Bađura, F. Škopac i Lj. Žingerlin.

Zbog toga ovdje moramo spomenuti teoriju francuskog povjesničara i teoretičara umjetnosti Hippolytea Adolpha Tainea (1828. – 1893.) o "krvi i tlu", o našim vanjskim i unutrašnjim, naslijedenim predodređenjima, teoriju koja je bila više negoli nepopularna unutar modernističke paradigme s kraja 19. i velikog dijela 20. stoljeća jer je nastanak umjetničkog djela određivala trima bitnim faktorima: rasom, miljeom (fizičkim, političkim i društvenim; danas bismo rekli kontekstom) i trenutkom (vrijeme sa svim naslijedima prošlosti kao i "moralnom temperaturom" epoha i društva u kojemu umjetnik živi). Tek pojmom postmoderne, koja je odustala od modela darwinističkoga pravocrtnoga gibanja umjetnosti u vremenu i od internacionalističkoga kodeksa, koji je kastrirao umjetnike u velikom dijelu njihova lokalnog, nacionalnog i/ili tradicijskog identiteta, kontekst krv i tla, podrijetla i zavičaja, postao je ponovo aktualnim. Jer teško bismo u vrijeme visokog modernizma, s tada djelatnom i aktualnom metodologijom

strukte i kritičkim instrumentarijem, danas mogli objasniti umjetničku pojавu i bitisanje Vinka Šaine, kao što ćemo kasnije vidjeti.

Još je jedan aspekt Šainina djelovanja potrebno na početku osvijetliti, a to je sveobuhvatnost, sveukupnost onog što nazivamo umjetnošću. Umjetnost je u svojoj srži komunikacija; umjetnik preko medija (koji može biti slika, kip, grafika, *performance*, *happening* itd.) nekome (publici) nešto poručuje, s nekim komunicira jednosmjerno ili dvosmjerno. Slika u ateljeu je komunikacija niskog intenziteta, jer je dostupna samo nekima, a slika u galeriji, muzeju, novinama ili časopisu pretpostavlja i ostvaruje puno veći broj konzumenata. Da bi slika došla do galerije ili novina, potrebno je zadovoljiti i ispuniti puno više uvjeta od najjednostavnijeg dovršetka umjetničkog djela u radnom prostoru. To je ono što možemo nazvati logistikom umjetnosti, a to su sve aktivnosti koje prethode izlaganju ili su nužne nakon svečanog otvaranja izložbe. Šaina se oprobao, ili to još uvijek čini, u gotovo svima; bavio se, ili se još bavi, grafičkim oblikovanjem (katalozi, plakati, pozivnice), primjenjenom fotografijom (reprodukциje umjetničkih djela u katalozima), opremanjem umjetnina (uokvirivanjem) te od 1993., nakon dvogodišnje rekonstrukcije, restauracije i revitalizacije gotovo srušene crkvice *Gospe od Karmela*, koju je (uz suprugu Alis) pretvorio u Galeriju *Alvona*, galerističkim poslom koji uključuje brigu o svim vidovima aktivnosti nužnim da bi se umjetničko djelo predstavilo gledateljima.

1 Ovaj tekst i monografija, nažalost, ne uključuju i autorovo fotografjsko djelovanje, što će možda nekom drugom prilikom biti ispravljeno.

Na tu vrstu sveobuhvatnosti nadovezuje se i medijska raznovrsnost kojom se Šaina može pohvaliti, jer je manje poznato da je ovaj slikar, a grafičar po školovanju, bio i vrstan fotograf koji je 1970-ih godina izlagao po cijeloj ondašnjoj državi¹, da se bavio oblikovanjem interijera i zidnim dekoracijama, a ranih 1970-ih oprobao se u kiparstvu te je recentno progovorio i u medijima kao što su instalacija, *happening*, *performance* i umjetnička akcija.

I na kraju uvodnog dijela ne bi trebalo zaboraviti Vinka Šainu kao agilnoga javnog i društveno angažiranog djelatnika koji se kao predsjednik *HDLU-a Istre* (od 1995. do 1999.) zalagao za poboljšanje društvenog i profesionalnog statusa istarskih umjetnika (uvjeti za rad i stvaranje, ateljei, financiranje svih aktivnosti, organizacija samostalnih, skupnih, revijalnih, monografskih i retrospektivnih izložbi, tiskanje odnosnih publikacija, otkupi umjetnina itd.).

Na pitanje novinara odakle mu toliki interes za djelovanje u sferi javnog, Šaina je na sebi karakterističan, duhovit način odgovorio: "Pa, ja u šali kažem ovako: budući da nemam lijeve ruke, koja je, kažu, naklonjena primanju, već desnu, koja je namijenjena davanju, onda su i ti vidovi mojeg angažmana usmjereni davanju. Za mene je to najlepši osjećaj. Uostalom, čovjek tako oblikuje i samoga sebe..."²

2 Načinović, Daniel, *Slika je tu da se otvore prostranstva* (intervju), *Glas Istre*, Pula, 7. 7. 2000.

Dakle, uz stvaralaštvo usporedno kroče medijska raznolikost, organizacija, poslovnost i profesionalnost, što u konačnici čini svojevrsni *Gesamtkunstwerk* (totalno umjetničko djelo) jednog *homo universalis* umjetnosti, tj. kompletнog umjetnika i čovjeka.

Toma (i njegovo životno iskustvo)

Metaforički paradigmatičan može biti prvi rad Vinka Šaine koji nam je podastrijet u okviru autorove bogate umjetničke dokumentacije – *Toma*, relativno veliko (120 X 80 cm) ulje na platnu iz 1970. godine, nastalo, dakle, još u vrijeme školovanja u Splitu.

³ Za sve dvojne znakove horoskopa, pa tako i blizance, karakteristično je teško opredjeljivanje i donošenje odluka.

⁴ Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva (ur. A. Badurina), Sveučilišna naklada Liber i Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1985., str. 567, 568

⁵ Milevoj, M., *Vinko i njegov "Toma"*, Glas Istre, Pula, 8. 11. 1977.

Što je prikazano na platnu? Iz dubine mane(t)ovskog crnila, u donjem desnom kutu slike pojavljuje se glava i lice sredovječnog muškarca s uz tijelo uzdignutim rukama čiji su dugački prsti postavljeni na čelo/glavu. Izraz lica, podočnjaci i unezvijereni, umorni, čak i pritajeno agresivni pogled, ukazuju na čovjeka čija muka izvire iz njegove nutrine, iz glave, tj. psihe ili duše. Položaj ruku, s neobično izduženim kažiprstom i srednjakom desne ruke i identično postavljenim srednjim prstom (moguće kažiprstom) lijeve, kao da predmijeva neku tajnu, šifriranu poruku u kojoj broj tri (tri ispružena prsta) može ukazivati na kršćansko Sv. Trojstvo. Prema riječima autora, to je slika na kojoj je radio više od dva i pol mjeseca, samo na očima dvanaest dana,⁵ pa je možda i slika koju je najdulje slikao.

U svakom slučaju sliku *Toma* možemo interpretirati doslovno, kao prikaz sveca kojeg u vjeri muči sumnja, ali i kao metaforu vjere u stvaranje umjetničkih svjetova, sumnju u izbor zvanja i doraslost tom izboru. Jer Šaina kao mlađahni srednjoškolac, porijeklom iz radničkog miljea, treba donijeti tešku odluku – izabrati egzistencijalno nesigurnu profesiju prema načelu talenta, „unutrašnje nužnosti“, onoga što nam je dano od Boga, pa se stoga i naziva vokacija, poziv, ili nastaviti utabanim i sigurnim stazama većine i onih koji su mu životno bliski?

Tu je muku donošenja odluka u jednom kratkom razgovoru s novinicom iz 1977., odgovarajući na pitanje „*Tko je taj Toma?*“, Šaina obrazložio na sljedeći način: „*Toma je čovjek iza kojega je jedno prazno Ništa, a ispred njega Budućnost protkana strahom i neizvjesnošću.*“⁶

⁶ Isto.

Toma je – nakon uvida u riječi autora postaje nam jasno – autor sam, budući slikar, a u vrijeme nastajanja slike srednjoškolac koji je iz Labina sam otisao u (tada) daleki Split, čovjek čije se lice pomalja iz crnine „jednoga praznog Ništa“ i koji je s osjećajem straha i neizvjesnosti zagledan u Budućnost. *Toma* je Šainin *alter ego*, njegov psihički i psihogramski, unutrašnji, duhovni autoportret, međašni kamen i Rubikon profesionalnog i životnog odrastanja.

⁷ *Racionalno i spontano, geometrijska apstrakcija i informel od 1950. do 1970. u Hrvatskoj, iz zbirki Moderne galerije Rijeka (katalog izložbe), Moderna galerija, Rijeka 1994.*

⁸ Vranić – Nenadović, Lidija, *Originalna sintaks u slikarstvu Vinka Šaine, Glas Istre*, Pula, 30. 8. 1977.; Tessari, Roberto, *Transformare l'io in libertà – La ricerca artistica di Vinko Šaina, Multimmagine*, Torino, 8. 10. 1978., str. 30-32; Ostojić Cvajner, Gorka, *Moje slike – to je moje "ja" transponirano u slobodu* (intervju), *Labinska komuna*, Labin 1979.

⁹ Šuvaković, Miško, *Pojmovnik suvremene umjetnosti*, Horetzky, Vlees & Beton, Zagreb, Ghent 2005., str. 168

¹⁰ Isto, str. 424, 425

U potrazi za jezikom oblika

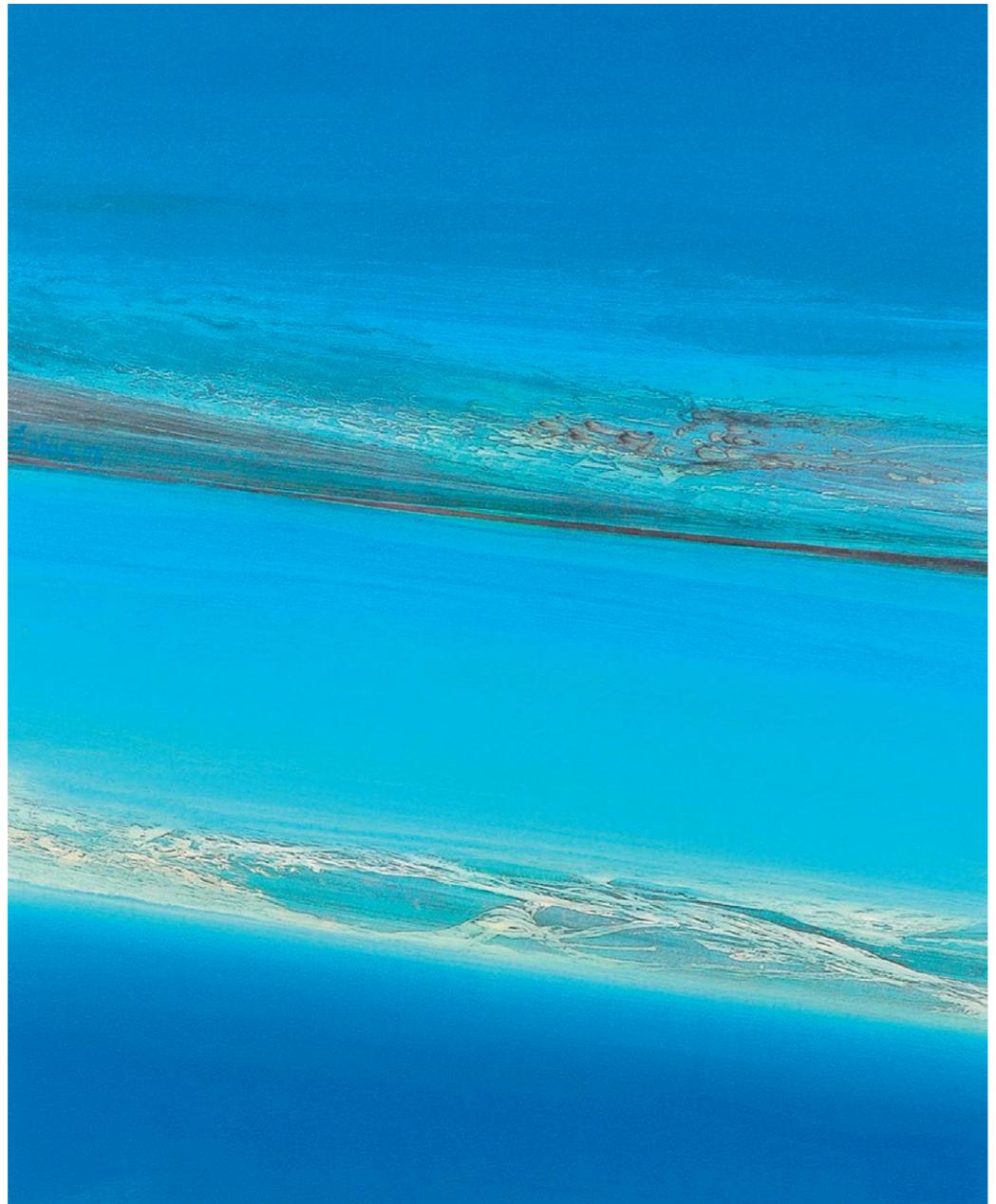
U vrijeme kada Šaina i formalno ulazi u svijet umjetnosti (1972. je godina završetka školovanja u Splitu, a godinu prije prvi puta samostalno izlaže), međunarodne i nacionalne turbulencije toga svijeta na svom su vrhuncu. Općenito govoreći, dvije se univerzalne umjetničke konцепцијe nadmeću ili prepliću; lirska apstrakcija personalizirane umjetničke geste, umjetnički govor u prvom licu jednine i depersonalizirana geometrijska apstrakcija racionalnih ishodišta. Rekli bismo, *Racionalno i spontano*, kako je glasio naziv skupne koncepcijske izložbe djela iz fundusa tadašnje *Moderne galerije* u Rijeci.⁷ Još je uvijek prisutna i uvijek jaka hrvatska tradicija figuracije u inačicama poput magičnog, oniričnog i fantastičnog slikarstva, postnadrealizma, figuralnog hermetizma, intimizma i poetskog realizma, *nove figuracije*, fotorealizma ili hiperrealizma, naivnog slikarstva itd. Uz te se tendencije u hrvatsku umjetnost polako, ali sigurno, uglavljaju djela koja su u svijetu već imenovana kao konceptualna umjetnost, dok će se na našim prostorima takovrsni analitički odnos prema svijetu i umjetnosti nazvati *Nova umjetnička praksa*.

Čemu se priklanja ili što na svjetskoj i lokalnoj trpezi stilova i pravaca i individualnih jezika i oblikovnih doprinosa odabire Šaina?

Prije negoli raščlanimo ono što jest (bilo) prisutno u autorovu izrazu, odredimo se prema onome čega nema, tj. čega nije bilo, a sugerirano je ili čak taksativno navedeno u likovnoj kritici tog vremena i kasnije. Riječ je o svrstavanju autora u okvire informela, *novog realizma i pop-art-a*.⁸

U našem konkretnom slučaju, problem informela (franc. *art informel*) može biti terminološki, budući da se ovo „*apstraktno, negeometrijsko slikarstvo materije*“, kako ga je objašnjavao i opisivao francuski teoretičar umjetnosti M. Tapié, zaslužan i za uvođenje termina u uporabu, često brka s bliskim mu tašizmom (od franc. *tache* = mrlja). Ono što tašizmu, kao „*bezobličnim i spontano nastalim kompozicijama mrlja i gestualnih tragova*“⁹ nedostaje da bi bio informel, upravo je materija, materičnost, tj. inzistiranje na „*bezobličnom, informelnom* korištenju različitih, poglavito netradicionalnih materijala kojima se do krajnjih granica zasititi površina (slikarske) akcije. Šainini radovi iz te faze stvaralaštva, kombinirane tehnike na papiru, već odabirom podloge ukazuju na odustajanje od zasićenja iste materijalom izvedbe, jer papir može podnijeti jedino lazurne slikarske tehnike i materijale poput akvarela, gvaša, tuša, sepije i tome slično. Ispravnije je ta djela svrstati u mrlje, u biomorfnu (lirska) apstrakciju tašističke provenijencije, kako je to (usporedno) prepoznato i u navedenim tekstovima.

Novi realizam (1960.-1963.) je post-enformelistički i protu-enformelistički pokret koji je u Parizu osnovao likovni kritičar P. Restany sa skupinom umjetnika (Arman, Y. Klein, D. Spoerri, J. Tinguely, César, M. Rotella i drugi), a karakterizira ga (ukratko), „*doslovno i direktno korištenje materijala i predmeta iz urbanog modernog društva, tj. novi realizam je realističan ne po tome što prikazuje svijet i društvo, nego po tome što koristi gotove proizvode urbanoga modernog društva.*“¹⁰ Tih „*gotovih proizvoda* (u smislu ready-madea, nađenih predmeta i asemblažnih struktura – nap. autora) suvremenoga

Roberto Tessari

Planetarij stvarne imaginacije

Stil i humanost Vinka Šaine

Umjetnički rad Vinka Šaine se tijekom vremena očitavao u raznim materijalima, bogat je mnogobrojnim figurativnim tehnikama, i prolazi različita tematska područja. No u njemu je ipak lako uočljiv i apsolutno konstantan središnji detalj: uvijek raznoliko konfiguriranje neke vrste nestvarne pejzažne diorame. Ponekad zaledljana penetracijom kromatske zračne plastike koja se stapa jedna u drugu, no češće ispružena između koordinata triju vodoravnih "zona". Mnogo je teža (i osjetljivija) zadaća pronaći egzaktno nazivlje. Privilegirana tema? Reprezentativno rješenje u ravnoteži između apstrakcije i naturalizma? Igra pozadine, brazdi i meandara toliko maestralna i sugestivna da dostiže simboličku znamenku jednoga cijelog slikarskog iskustva? Možda bi najbolja definicija bila: *modalitet vizije*. Odnosno, posljedica izbora jednog pogleda koji se, tijekom vremena, primjenjuje – prema povremenim različitim sklonostima – u kategorijama realnog, a naizgled međusobno različitog. Odnosno, kako primjećuje Daniel Načinović 1996.: "Dok smo u najranijim fazama oblikovanja zasebne likovne stilistike Vinka Šaine stjecali dojam kako se optika promatrana kromatskih igara odvija uz žarišta ili rubove nekog mikroskopa, gdje se detaljizirani segment pretvara u svijet beskonačnosti, u novijim Šaininim slikama – navlastito ovima od kraja 1989. godine naovamo – imaginarno je stajalište motrenja uzdignuto u visine letećeg motrenja. Struktura gledanih površina naglasno se u mnogim ostvarenjima bliži geomorfnim oblicima kvarnersko-dalmatinskog Jadrana ili nas pak odvodi u prostranstva imaginarnе Mezopotamije ili Egipta."

Dakle, s jedne strane formalna i kromatska tehnika koja kao da želi utopiti promatrača onkraj granica vidljivog, dok ne pronikne u istančanost najskrivenijeg i najintimnijeg prikaza svake osjetilne pojavnosti, tamo gdje se kruti izvanjski obrisi stapaju u fluidno strujanje energije. S druge strane, nemirno istraživanje pogleda koji prelijeće velika prostranstva otokâ ili kontinenata na kojima izbijaju nejasne sličnosti jadranskog pejzaža ili egzotičnih orijentalnih pustinja: i jedni i drugi ipak dislocirani u jednoj tipičnoj atmosferskoj klimi, ne zemaljskoj, već nekog nepoznatog planeta gledanog svemirskom sondom (nije slučajan naslov *Svetlosni planetarij* serije slika iz 1999./2000.). U konačnici, upravo je vizija (ili točnije vizionarstvo) nepoznatih svjetova ta koja se otvara bilo putem optike 'mikroskopskog' istraživanja, bilo da pregledava i bilježi iz zraka nepregledna područja neistraženih 'svjetova'. Tko god želi krenuti na put spoznaje, treba prvenstveno usvojiti da je ono što je gore jednako onom što je dolje. I da se makrokozmos i mikrokozmos reflektiraju jedan u drugi bez prekida.

Tko god promatra sliku Vinka Šaine – malo je važno radi li se o letećem motrenju ili o nekom povećanom detalju materije – prelazi prag jednog svijeta koji ne može prepoznati. Istodobno mu se čini maglovito poznat, no ipak bitno stran. Tada biva prisiljen pitati se, poput Alise u zemlji čudesa: "Gdje sam?". No ne može očekivati nikakav odgovor, ni banalan, ali ni ohrabrujući. Jer nalazi se uronjen u dimenziji koju je jedan stari perzijski mistik definirao kao Ne-Mjesto, "mjesto koje ne pripada nikojem osjetilnom mjestu, koje se ne upisuje unutar *toposa* koji bi omogućio odgovor na pitanje "gdje?" [...]. Ne može se, dakle, raditi o geografskom premještanju, o prijenosu iz jednog mesta u drugo mjesto [...]. Suodnos je ovdje u biti isključivo izvanjski, vidljiv,

egzoteričan s intimnim, nevidljivim, ezoteričnim. Izaći iz *gdje* [...] znači napustiti izvanjske privide koji umataju, poput jezgre, duboko skrivene istine, [...] a za gnostiku to znači vratiti se svom zavičaju. Ali, začudo, jednom dovršen ovaj prijelaz, čini se da je ova tajanstvena stvarnost ta koja okružuje, umata i sadrži što je prije oblikovalo izvanjsko i vidljivo, jer – procesom *interiorizacije* – izašlo se iz svijeta izvanjskog privida. Nakon toga, duhovna stvarnost će okruživati i sadržavati u sebi onu stvarnost koju uobičajeno definiramo kao materijalnu. I zato duhovna stvarnost ne pripada nikojem "gdje". Već se "gdje" nalazi u njoj. Ili točnije ona je "gdje" svih stvari" (H. Corbin, *Au pays de l'Imām caché*, u "Eranos Jahrbuch", XXXII, 1963).

Djela Vinka Šaine pozornog promatrača hvataju u igru u kojoj se iz promatrača pretvara u putnika. A putovanja na koja pozivaju zapravo su hodočašća (prema dubinama onkraj praga vidljivog ili prema panoramama nikad viđenih zemalja) koja vode *interiorizaciju pogleda*. Prvenstveno, znati vidjeti duhovnu dimenziju kojoj pripada naše biološko postojanje, te posljedično vizualizirati nas same i svijet pozicionirajući se s onu stranu granica u koje nas zatvaraju vezanosti za psihofizičko ja i rezignacija na osjetilni privid realnog. Kada do toga dođe, novi *izvor svjetlosti* osvjetljava nikad viđene svjetove (i upravo je to opetovano otkrivanje unutrašnjih kontinenata i, nadasve, uvijek različitih svjetlosti ono što čini autentičan ritam promjene kroz vrijeme u umjetnosti Vinka Šaine; nepresušno bogojavljanje neočekivanih morfologija i kromatizama sad prigušenih, sad vibrirajućih, kako sam i sâm svjedočio u slikama na samostalnoj izložbi u Umagu 2014. i u njegovim recentnijim djelima). Kada do toga dođe, *onaj svijet* kojeg postajemo posjetitelji pojavljuje se poput sfere gdje se znakovi ne ograničavaju na pokazivanje (ili još gore na zamjenjivanje) stvari, već postaju energetska pražnjenja koja nas pogađaju i usmjeravaju *prema skrivenom smislu stvari*. Gdje oblici i boje ne predstavljaju samo puke stilizacije namijenjene češkanju nekakvog estetsko-intelektualističkog svraba, već se uzdižu do simbola u kojem, u opalescentnoj polu-prozirnosti, vibriraju tajne duha. Kada do toga dođe, možemo reći da smo izašli iz tjeska mjesta u kojem moramo živjeti našu svakodnevnicu i da smo ušli u onu drugu dimenziju u kojoj se – kako je to lijepo rekao Mohsen Fayz – "otjelovljuju duhovi i poduhovljuju tijela".

To se u filozofiji Henryja Corbina naziva *mundus imaginalis* (svijet Stvarne Imaginacije), "svijet koji nas uči [...] izaći iz homogenog vremena kronologije kako bismo ušli u kvalitativno vrijeme što je povijest duše". Zapravo se radi o vizionarskom prostoru kome je ulaz odobren rigoroznim korištenjem *kreativne imaginacije*, kad se otkrije da je ova potonja u mogućnosti prijeći put nepoznat bilo osjetilnoj percepciji materijalnih privida, bilo intelektualnom razumijevanju racionalnih zakona koji određuju igru privida, odnosno, kad sposobnost imaginacije – umjesto limitiranog produciranja maštarija kojim prevladava hir "nestvarnog, čarobnog, fikcije" – postane izvor *autentične* spoznaje sposobne otvoriti put prema "području i stvarnosti Bitka koji bez nje ostaje zatvoren i zabranjen". Radi se o privilegiji pristupa prostoru gdje "se odvijaju stvarni duhovni događaji" i gdje je moguće percipirati "duhovni smisao teksta i bića, odnosno njihovu izvanosjetilnu dimenziju", "vizije proroka, vizije mistika", "simbolički čin svih rituala inicijacije, općenito liturgije sa svojim simbolima, [...] duhovne podružnice čija je autentičnost izvan arhivske dokumentacije, kao i ezoterički postupak alkemijske Operacije" (H. Corbin, *Corpo spirituale e Terra celeste*, Adelphi, Milano, 1986, *Preludio alla seconda edizione*).

Duhovne podružnice... Pružila mi se prilika upoznati se s Corbinovim djelom i počeo sam ga proučavati, na prijedlog Albina Galvana daleke 1974. godine. Te je godine Vinko Šaina bio moj gost u Torinu i izlagao je na svojoj prvoj samostalnoj izložbi u Italiji, u Galeriji Pegaso (Pegaz). Predgovor u katalogu izložbe potpisuje upravo Albino Galvano. Corbin predlaže teoriju "mundus imaginalis" koja pomaže u razumijevanju umjetnosti Vinka Šaine... Pomaže, između ostalog, pogadati zašto se najpostojanija znamenka njegove ikonografije sastoji od čarobnih "panorama" planetarnih kromatskih morfologija istraživanih kao iz svemirske letjelice koja ponavlja svoje krugove u orbiti. Ako bolje razmislimo, to je identičan prizor (toliko arhaičan koliko arhetipski) kojim se hranio – kako bi izvršio najteže umjetničko djelo, a to je podijeliti ga s prisutnima – imaginarni svijet koji se prizvao i djelovao kroz šamanske seanse. Odnosno, upravo taj *prizor iz visine* nalik duhovnom letu koji je u stanju prijeći tri osnovne podjele kozmičkog reda temeljenog na vertikali *axis mundi*; vrhovni plan duhova, međuprostorna dimenzija ovozemaljskog života i podzemni supstrat voda, mrtvih i ktonske moći. Nije slučajnost da je oko simbola prijeteće intelektualnosti u *Vertikali zla*, 1990., Vinko Šaina dao oblik vlastitoj percepciji povijesnog sadržaja zasjenjenog sablastima nasilja i ugnjetavanja. I uvjek, tri varijacije dominantne okomice koja nagnje prema različitim genetsko-dinamičkim znakovima bit će 1995., ne slučajno, protagonisti svakog dijela triptiha *Stablo života*, gdje se ponovo budi pulsirajućim grafizmima fideistička percepcija u perpetuiranom uskršnju kreativnih pulsacija.

Vertikalnost destruktivnog impulsa odgovara jednosmjernim geometrijskim vektorima arogantnog uzleta i vrtoglavog pada. Okomica koja, uzdižući se, proizvodi cvijeće i plodove prvenstveno je ples jednog uzdizanja koji postaje spirala, posredujući, s uravnoteženom mudrošću, između materije i duha. Corbin piše: "o funkciji *mundusa imaginalisa* i [njegovih] Oblike, oni su definirani svojom središnjom pozicijom i posreduju između razumnog svijeta i osjetilnoga svijeta. Na jedan način dematerijaliziraju osjetilne Oblike, a na drugi način "imaginaliziraju" razumne Oblike kojima daju lik i dimenziju [...]. Takva središnja pozicija odmah nameće imaginativnoj moći nezamisliv red tamo gdje je ona degradirana na 'maštu' koja odašilje samo [...] nestvarno i sposobna je za svaku neumjerenost. Radi se upravo o onoj razlici koju je već i Paracelsus poznavao i jako dobro razlikovao, o razlici između *Imaginatio vera* (stvarna Imaginacija, Imaginacija u pravom smislu) i Phantasy. Kako prva ne bi degradirala u potonju, potreban je upravo takav red." (H. Corbin, *Corpo spirituale...* cit. – Duhovno tijelo ... cit.). Neizbjježna potreba za tolikim *redom* je dominantna nota cjelokupnoga umjetničkog iskustva Vinka Šaine. Na prvom mjestu tomu svjedoči njegova konstantna i rigorozna vjernost ekspresivnom izboru čija optika, temeljena na istraživanju puta jednako udaljenog kako od mimeze realnog, tako i od različitih vrsta apstraktnog, bez ikakvih sumnji ustraje na evociranju morfologija oblik-boja koje uvjek završavaju otkrivanjem konfiguracije duše; predjeli, 'mora' ili panorama – toliko poznate koliko tajnovite – skrivenog planeta u intimi svakog od nas (onaj isti planet oko kojeg kruži, u *Solarisu* od Tarkovskog, protagonist astronaut). I upravo je ovo potonje, unutrašnje mjesto u kojem iskustvo svijeta postaje slika-simbol, to mjesto koje mijenja emociju i svijest subjekta tog iskustva. I kao da su upravo s tom namjenom preuzeala značenje pravih i vlastitih poetskih izjava djela poput *Portret kolor obrada* i *Karmelski signum fidei*, gdje i lice samog autora i obris razapetog Krista (Savršen Čovjek stvoren od svih postojećih pojedinaca) djeluju kao zaslon-filter "panoramama" koje se naziru iza njihovih leđa, otkrivajući se autentičnim i usamljenim mjestima njihovih *gdje*.

U dimenziji čiste nutrine gdje se otkrivaju oblici Stvarne Imaginacije prvenstveno dominira tišina uronjena u prostornost koju mijenja jedino stratifikacija minerala i tekuće strujanje energije: magma pustog tek ukrućenog tla, ili mora valovitih odraza, plima i oseka voda i svijeta (kao što se pojavljuje u tematskoj seriji kojoj pripada diptih *More, pjena i nebo* iz 2002./2003.). Svijet je to gdje usamljena silueta olučena planinom-otokom koji zapljuškuju hladne boje (*Osamljenost*, 1984.) sadrži u sebi smisao potpunog napuštanja pojedinca. Ali je istovremeno i mjesto gdje prividno jednaka nabreklina izvire iz izbrzdane površine i podsjeća na pulsirajući misterij stvaranja, spremna posijati prah sićušnih znakova života na pustim ledinama (*Izvorište*, 1982.). A tu je i beskrajan mikrokozmos gdje se, letećim motrenjem, mogu odjednom otkriti – nevjerljivo iznenadenje – izvanzemaljske strukture ne previše različite od egipatskih piramida koje simboliziraju, za onog tko posjeduje znanje, gorko 'progonstvo na Zapad' duše, koja izvorno pripada Svijetlom Istoku, ali je prinuđena živjeti daleko od zavičaja (*Exodus X.*, 1993.). U ostvarenju takvih pojava, u čisti prostor *mundusa imaginalisa* ulazi znak protoka vremena koji je već postao *povijest* i koji se tiče koliko pojedinca toliko i svih ljudi; to nije događanje mehaničke kronologije politike, već duhovni odjek događaja i objava prihvaćen kao arhetipske poruke. To se događa u djelima gdje, dramatično iz magme u više smjerova u apstraktnoj kromatskoj dinamičnosti, izviru jasni znakovi božanskog trokuta, Kristovog monograma, svećeničkih glagolskih grafizama. A to se događa, pogotovo, u slikarstvu koje – između 1992. i 1995. – kao da želi, ne htijući izdati dosljednost i specifičnost svemira obasanog svjetlošću duše, biti seismograf velikih potresa koji potresaju cijelu zajednicu.

Krečući od *Signal-a* '92., Šainino slikarstvo poprima značenje jedne dominantne, neizbjježne tematike eksplozije u seriji zvjezdanih motiva u zagonetnoj ravnoteži između ocrtavanja nepoznate zvijezde i ubojitog plamena neke razarajuće naprave. Radi se o nedvosmislenom znaku ratnog sukoba koji je okupao u krvi Hrvatsku i Balkan. No može biti i prvo stapanje novih neba i novih konstellacija s duhovnim horizontom pojedinog čovjeka i zemljom kojoj pripada. U svakom slučaju, ono što se najavljuje navještenjem ovih tema jest nezahvalna muka rađanja jedne problematične slobode; inicijacijski proces smrti i uskršnua koji nameće pojedincu osvajanje vlastitog rođenja u duhu, a ne može naći utjehu ili garanciju ni u ideoškim formulama, ni u manje-više umjetno stvorenim ustanovama. Nije onda slučajno da unutarnja zemљa koja se istražuje u vizijama izvire u svjetlu Geneze 'posljednjih dana' ilustrirana intenzivnim poetskim trudom u *Evo, činim sve novo* (1994.), gdje među izmaglicama kozmičke zore izbijaju u auri zanosnoga mirisa djevičanske zemlje i – povjereni poetici grafizama dostoјnih istočnjačke umjetnosti – sramežljivi izbojci života. Trebalо bi ovo rezultirati utopijskim ulaskom mukotrpnog puta označenog motivom zvijezde, u ritmu naizmjeničnih događaja koji upućuju, s obzirom na suprotne paralelne simbolizme, na vizije iz 1995.: *Sedam zarobljenih zvijezda* i *Sedam slobodnih zvijezda*. Ali, kada treba prijeći iz zarobljeništva u autentičnu slobodu, ni spasonosno proročanstvo ne može osigurati da *exitus* iz povijesnih patnji vodi prema obnovljenom Edenu. Potrebno je hrabro istražiti nepoznate putove sadašnjice koja visi između tajnovitih, s mukom dešifriranih alfabetu povijesti i budućnosti u kojoj znalački istražujemo i pratimo čvrste duhovne orientacijske koordinate (prema onome što prikazuje, opet iz 1995., *Na novim stazama*).

Dakle, kao što bi trebalo biti razvidno iz onoga što je upravo rečeno, interiorizacija pogleda koja dominira slikarstvom Vinka Šaine, i koja predstavlja osnovni izbor

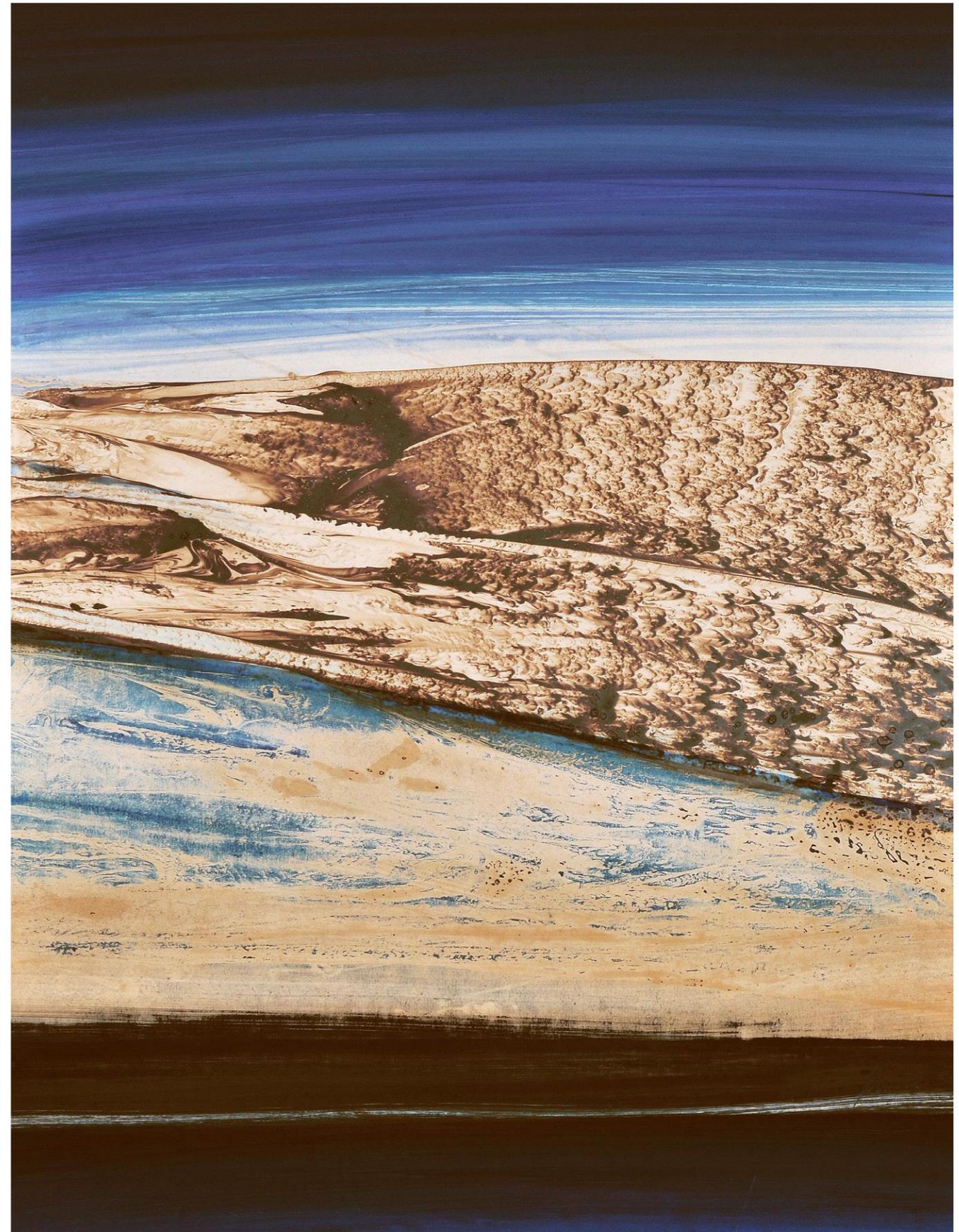
Radovi / Works / Opere

34. Kraljevstvo podzemlja, 1988., kombinirana tehnika na kartonu, 64 x 74 cm

35. Izvorište, 1982., kombinirana tehnika na kartonu, 46,5 x 68,5 cm
36. Tišina prostora, 1980., kombinirana tehnika na kartonu, 69 x 55, 5 cm

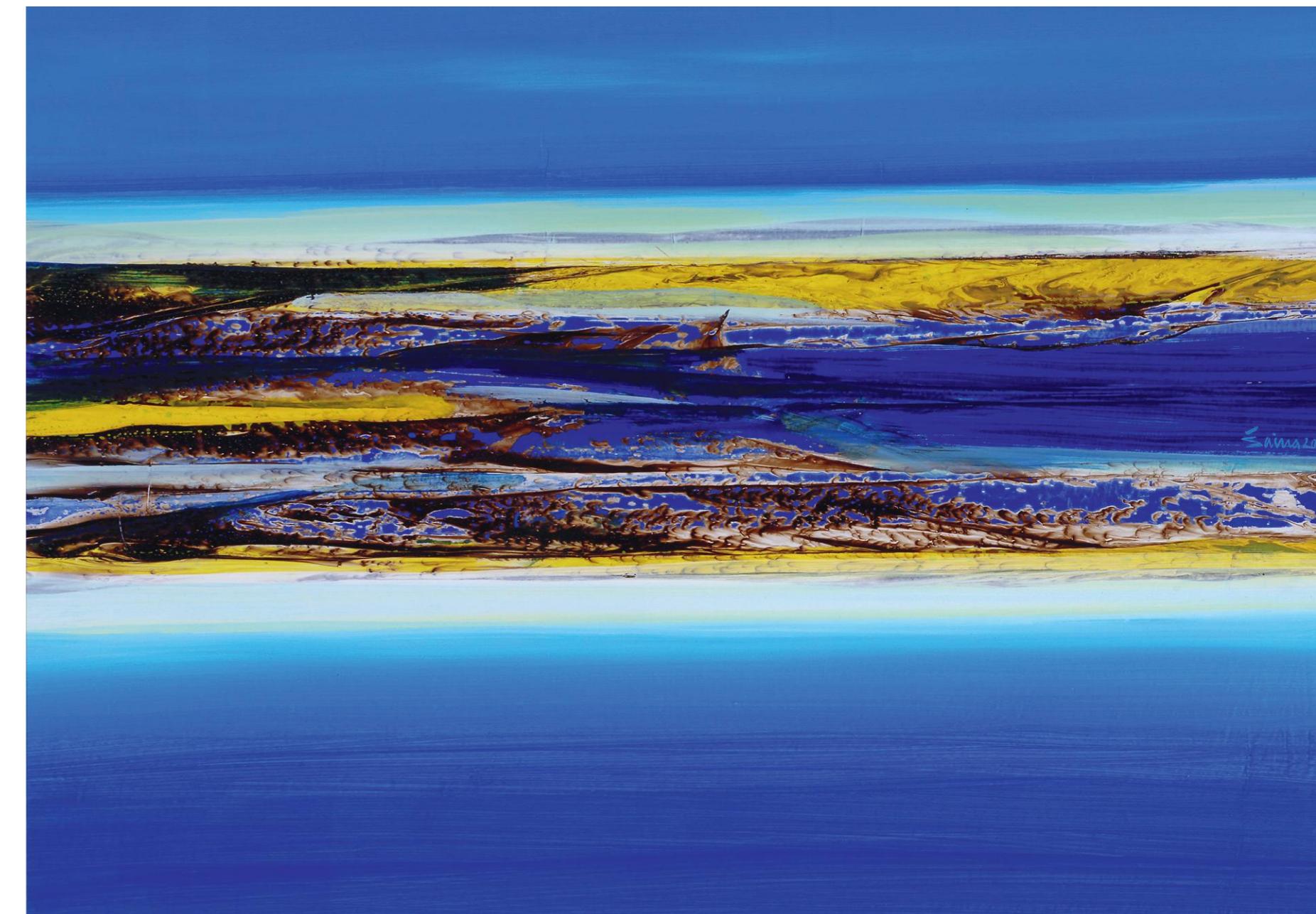

37. Probor, 1987., kombinirana tehnika na kartonu, 68,5 x 46,5 cm

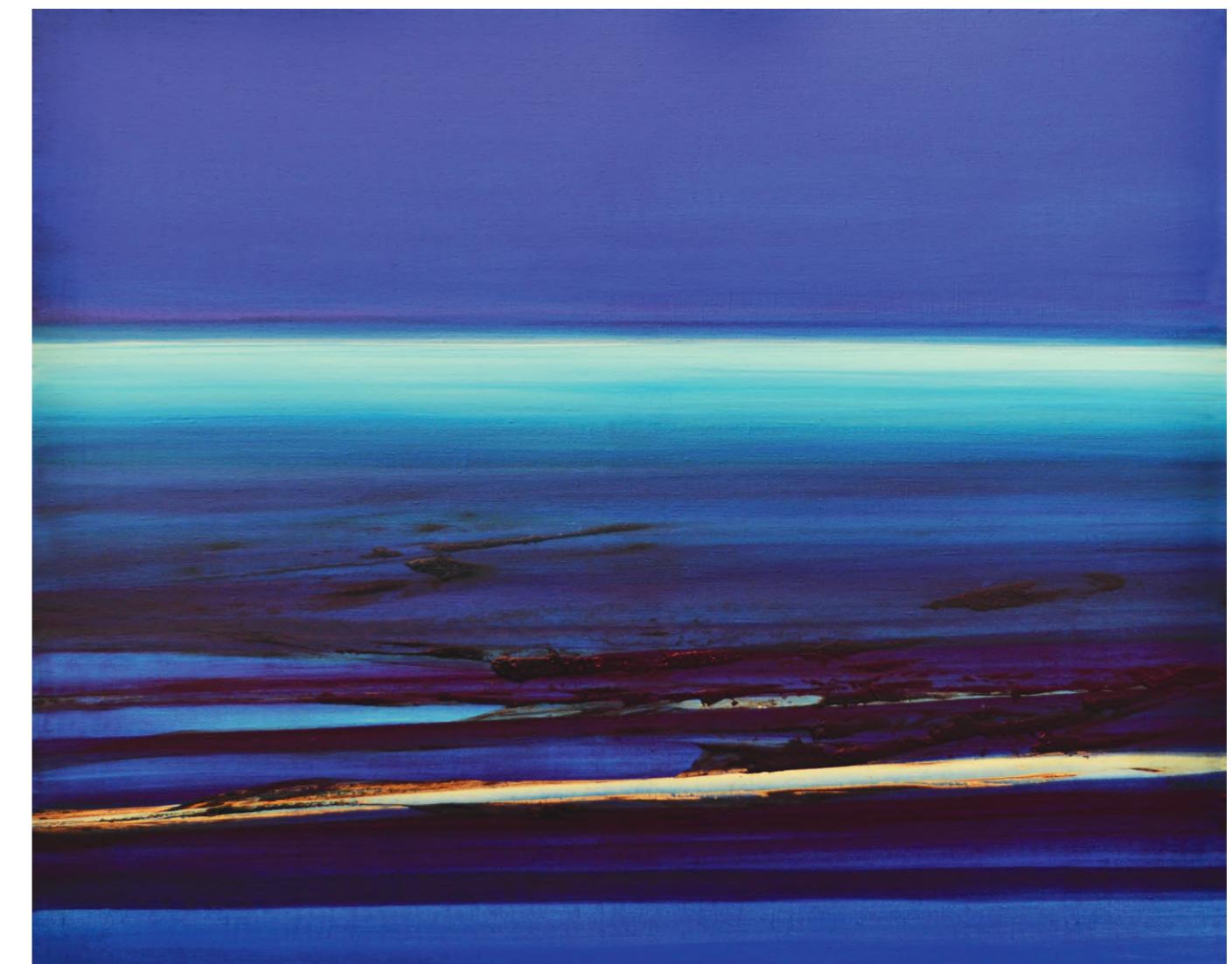
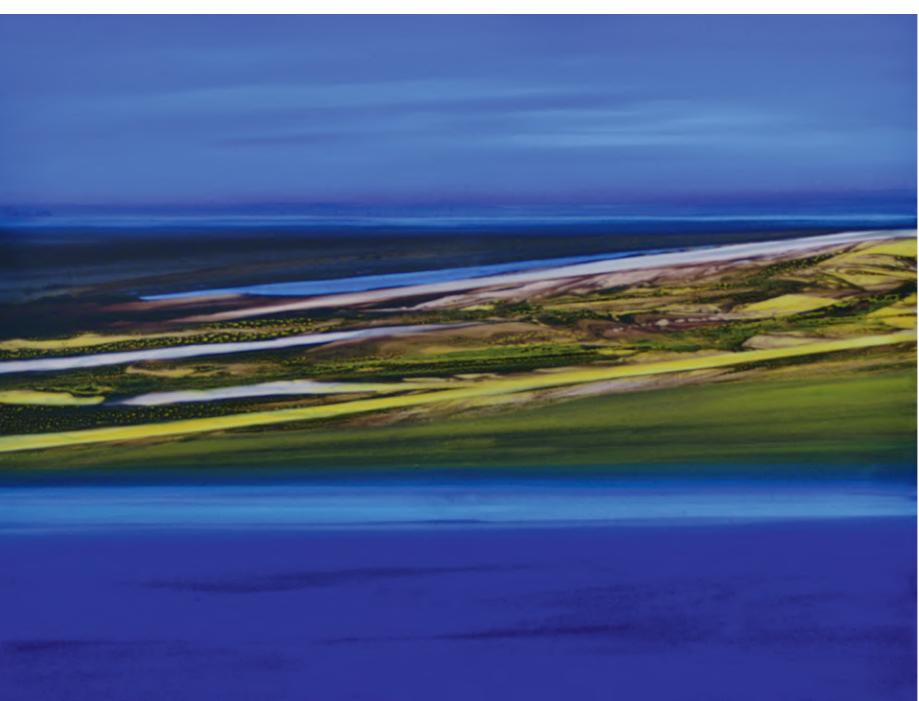
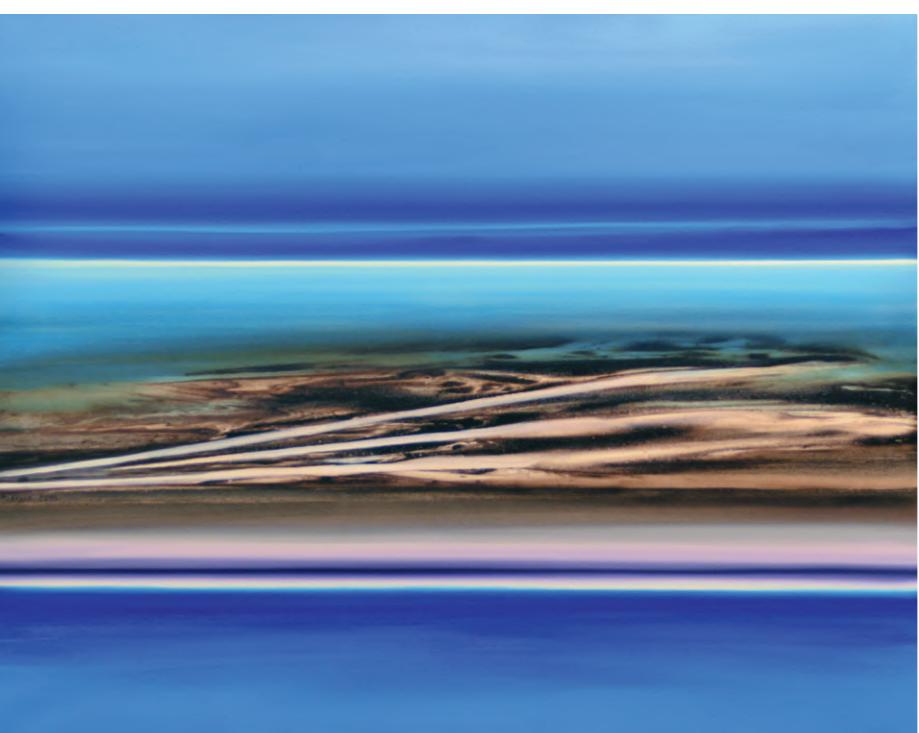
38. Signal 92, 1991., kombinirana tehnika na kartonu, 69 x 69 cm

98. Svetlosni planetarij 11, 2007., kombinirana tehnika na kartonu, 70 x 50 cm

99. Žuti dijalog 17, 2008., kombinirana tehnika na kartonu, 68 x 48 cm

100. Svetlosni planetarij 7, 2005., kombinirana tehnika na kartonu, 48 x 68 cm

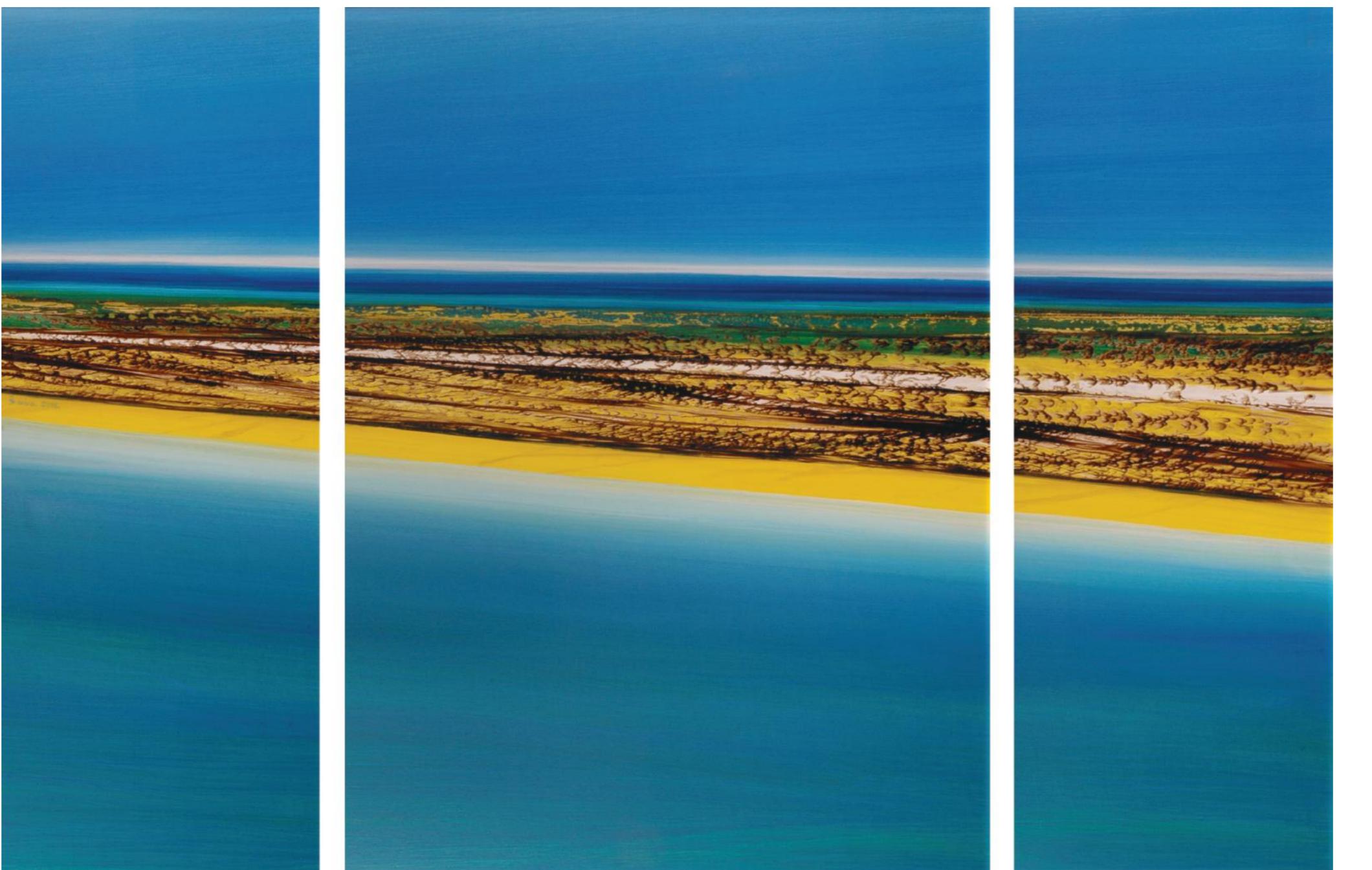

123. *Svetlosni planetarij 21*, 2013., kombinirana tehnika na platnu, 80 x 100 cm

124. *Svetlosni planetarij 19*, 2013., kombinirana tehnika na platnu, 80 x 100 cm

125. *Svetlosni planetarij 20*, 2013., kombinirana tehnika na platnu, 80 x 100 cm

126. *Poetika mora i neba*, 2013., kombinirana tehnika na platnu, 80 x 100 cm

127. **Svjetlosni planetarij 17**, triptih, 2009., kombinirana
tehnika na kartonu, 79 x 31 cm, 79 x 59 cm, 79 x 31 cm

128. **Zemlja i nebo**, 2013., kombinirana tehnika na platnu, 100 x 100 cm

Životopis

Vinko Šaina rođen je u Puli 25. kolovoza 1953. Roditelji, rodom iz središnje Istre, skrasili su se 1949. u Labinu. Otac, preživjevši za vrijeme rata koncentracijske logore, mirovinu je zaslužio u rudniku, a majka se brižno skrbila za obitelj. Ni urođeni tjelesni hendičep, koji je ovoga nemirnoga i veselog dječaka, uvijek spremnoga na nepodopštine u mnogočemu ograničavao, ni skromne obiteljske prilike, nisu mogli zatomiti neizmjerno obilje životne radosti, koja ga je oduvijek krasila.

Njegova umjetnička darovitost odredila je odlazak na školovanje u Split, gdje se školovala gotovo cijela druga generacija kasnijih članova *Labinskih ateliera*. Split postaje njegov drugi dom, koji mu je osim izvrsne naobrazbe u *Školi primijenjenih umjetnosti*, na *Odjelu grafike*, pružio priliku za odrastanje i potpuno osamostaljenje. Sloboda izbora, sigurnost i hrabrost postali su pritom njegov *modus vivendi* koji će ga zauvijek pratiti. Iz obiteljskog je doma kao popudbinu ponio skromnost, marljivost, visoka moralna načela i vjeru, a potom se za sve ostalo snagom svoga vedrog duha izborio sam, ostavši zauvijek nepopravljivi optimist.

Svoje umjetničko djelovanje započinje početkom sedamdesetih godina, otkad datiraju prve samostalne i grupne izložbe. Nakon završenoga školovanja, 1972., vraća se u Labin te s vremenom, kao i većina labinskih umjetnika, uređuje svoj radni atelijer u ambijentu starogradske jezgre, čime započinje razdoblje njegova intenzivnoga umjetničkog stvaralaštva i bogatoga društvenog života.

Plodonosne osamdesete bile su u znaku ciklusa pod nazivom *Tišina prostora I, II i III* te brojnih izlaganja i priznanja. Devedesetih godina uslijedio je ciklus slika nadahnutih Domovinskim ratom, sudjelovanje na brojnim izložbama, aukcijama i sličnim akcijama humanitarnoga značaja. Početkom novoga milenija predstavio je ciklus lirske prikaza *Levitacija, nostalgija i beskraj*, potom ciklus *Pjene 2003.* i atraktivni multimediji umjetnički projekt *Privremeni transport morske pjene i valova do Labina i natrag*. Njegov prvi izbor, i pored brojnih i stalnih istraživanja, ipak ostaje kombinirana tehnika koju je godinama usavršavao, kao i apstraktni (gotovo astralni, a opet tako poznati i bliski) pejzaži koji tvore njegov prepoznatljiv i upečatljiv umjetnički rukopis.

Značajan prinos struci dao je i kao predsjednik Hrvatskoga društva likovnih umjetnika Istre od 1996. do 1999. s ostvarenim vrlo ambicioznim projektima i reprezentativnom otisnutom kataloškom građom *Društva*.

Nedostatak galerijskih prostora, prvenstveno nemogućnost predstavljanja javnosti mlađih i još neafirmiranih umjetnika, ponukali su ga da 1986. započne s organizacijom izložbi te da 1993., u restauriranome i revitaliziranome spomeniku kulture, crkvi *Gospe Karmelske*, utemelji *Galeriju Alvona* i započne intenzivnu galerijsku djelatnost, koja pod njegovim vodstvom traje sve do danas. Jedan je od osnivača *Hrvatske udruge galerista*, kao i udruge galerista *Artexchange*.

Status samostalnoga umjetnika ostvario je 1997., kada postaje članom Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika, sve do odlaska u mirovinu 2006. godine.

Svatko od nas ima svoju tanku crvenu nit vodilju kroz život, ali sigurna sam da je Vinkova – plava. Plava poput beskrajnoga plavetnila njegove umjetnosti, koja nas poziva da u nju uronimo. Ta plava nit, satkana od njegove osebujnosti i nepresušne radosti življenja, stvaranja i darivanja, obogatila je mnoge dobrotom, ljepotom i osmijehom.

I dok se, zajedno s Vinkom, ovako osvrćem na protekla desetljeća i prebirem po lijepim uspomenama, pomislim – sretni smo ljudi. Podigli smo naše troje divne djece, dva sina i kćer – i oni su naše najveće postignuće. Ako su otisci koje ostavlja čovjek čovjeku vječni, vjerujem da smo i mi, njegova obitelj, veliki dio sebe utkali u Vinkovo stvaralaštvo, a ono je pak našim, a možda i vašim životima, darovalo neprolaznu vrijednost i ljepotu.

Alis Šaina

Galerija Alvona / Alvona Gallery / Galleria Alvona

“Godinama sam prolazio kraj zapuštene crkvice Gospe Karmelske i promatrao kako s vremenom propada. Izlazeći iz ateljea jednog jutra, gledajući u njezine oronule zidove, zapitao sam se što bih ja mogao učiniti da u taj prostor građen s ljubavlju vratim život. I od tog trena su se stvari počele odigravati! Ideja se mnogima činila suludom i neizvedivom, ali ja nikada nisam posumnjao i znao sam da će uskoro Gospa Karmelska zasjati novim sjajem!“

S radovima se započelo u jeku rata 1991. godine, usprkos tuzi i ratnim razaranjima, s puno neizvjesnosti, ali nikad sa sumnjom u opravdanost ovog poduhvata. Svečano, na blagdan Gospe Karmelske, 16. 7. 1993., nakon obimnih restauratorskih radova, inauguirana je galerija Alvona kao iznimski kulturni događaj velikog značaja. Prema riječima brojnih kolega umjetnika, riječ je o jednom od najljepših, malih, komornih galerijskih prostora u Hrvatskoj.

Pomno birajući programe i projekte, gradeći mostove suradnje puno šire i dalje od lokalnog praga, Vinko Šaina gradio je reputaciju Alvone kao ozbiljnog i pouzdanog partnera koji svojim velikim zalaganjem i golemlim entuzijazmom te besprijeckornom profesionalnošću svaku izložbu priprema i prezentira s jednakom radošću. Tako je i dandanas, nakon postavljenih 117 samostalnih i 32 skupnih izložbi te nakon izdavanja jedne grafičke mape i dviju likovnih monografija.

“Ako me pitate bih li sve to ponovio, odgovor je - bih! I to s guštom! Jer kako je meni drago da se netko potrudi oko organizacije i promocije moje izložbe, jednako tako se ja trudim da moji kolege budu lijepo primljeni, da njihove izložbe budu dostojno predstavljene u Alvoni i da im ta izložba bude poticaj za daljnje stvaranje. To me čini bogatim, to mi daje snage, to mi je inspiracija u mom vlastitom stvaralaštvu da ustrijem. Upravo je to dugoročno razmišljanje bogatstvo! Činiti dobro drugim umjetnicima, prezentirati ih dobro... čini me sretnim!“

Iz dokumentarnog filma *15 godina u 15 minuta*, Rizol media, srpanj 2008.

Samostalne izložbe / Solo Exhibitions / Mostre personali

1971. Labin, Izložbeni salon mladih
 1973. Rovinj, Muzejska zbirka Rovinj
 1974. Torino (IT), Galerija Pegaso
 Imperia (IT), Galerija Gruppo artisti città di Imperia
 1977. Imperia (IT), Galerija Langolo del pittore
 1979. Manzano (IT), Aula Magna della Scuola Media
 1981. Labin, Galerija Toš
 Pula, Izložbeni salon Centra za scenske i likovne djelatnosti
 1983. Labin, Narodni muzej Labin – Čovjek i tišina
 1984. Poreč, Galerija Narodnog sveučilišta – Tišine prostora III
 Pazin, Spomen dom sjedinjenja i slobode – Tišine prostora III
 Rabac, hotel Hedera – Tišine prostora III
 1986. Imola (IT), Galerija hotela Donatello
 1989. Plomin, Galerija TE Plomin II
 Kirchdorf (AT), Galerija Gradske vjećnice
 1991. Labin, Galerija Vinko Šaina – projekt Croatia: Signal '92.
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva – projekt Croatia: Signal '92.

Otvorenie samostalne izložbe, Labin, galerija TOŠ, 1981.

Otvorenie samostalne izložbe, Kastav, gradska loža, 2013.

Skupne izložbe / Group Exhibitions / Mostre collettive

1992. Sospirolo (IT), Gradska galerija – projekt Croatia: Signal '92.
 Feltre (IT), Gradska galerija – projekt Croatia: Signal '92.
 1994. Kirchdorf (AT), Galerija Gradske vijećnice
 1996. Labin, Narodni muzej Labin – 25 godina stvaralaštva
 Poreč, Galerija Narodnog sveučilišta – Oda životu
 Vodnjan, Galerija Venier
 1997. Rijeka, Mali salon
 2000. Pula, Galerija Diana i Galerija Cvajner
 Grobnik, Galerija suvremene likovne umjetnosti
 Labin, Galerija Alvona
 Bakar, Galerija Morčić
 2001. Lovran, Galerija Stari grad
 Poreč, Galerija Zuccato
 Pazin, Galerija POU Pazin
 2003. Pula, Galerija MMC Luka – More, pjena i nebo
 2004. Labin, Galerija Alvona – multimedijski projekt i izložba Privremeni transport morske pjene i valova do Labina i natrag
 2006. Fažana, Turistička zajednica Fažana
 2007. Kirchdorf (AT), Galerija Gradske vijećnice
 Rijeka, Mali salon
 Žminj, Galerija Kula – Levitacija, nostalgija i beskraj
 Fažana, Crkva Gospe od Karmela – Karmelski signum fidei
 2008. Supetar (otok Brač), Galerija Capra
 2009. Reutte (AT), Dengelgalerie
 Ivanić-Grad, Otvoreni atelier Ivana Ožetski
 2010. Zagreb, Austrijski kulturni forum – Levitacija, nostalgija i beskraj
 Postire (otok Brač), Galerija sv. Ante – Karmelski signum fidei
 Premantura, Galerija Škola
 2011. Graz (AT), Galerija Zentrum
 2012. Novi Vinodolski, Galerija Turnac – Levitacija, nostalgija i beskraj
 Varaždin, Galerija Zlati ajngel – Slike pejzaža – distorzija tekonike
 2013. Kastav, Gradska loža, Pod ložun – iznad svih
 2014. Umag, MMC POU Ante Babić – Slike pejzaža – distorzija tekonike
 2015. Malinska, Galerija Sv. Nikole
1971. Split, Salon mladih
 Idrja, Labin: Četvorica mladih
 Pula, Pazin: Grupa POL-5
 Rovinj, Grisia '71.
 1972. Split, Salon fotokluba Split, Grupa Čema
 Pazin, Etnografski muzej Istre, Umjetnici SO Labin
 Labin, Motovun, Pula: V. Labinski atelieri
 Titovo Užice, Salon mladih
 Pazin, Kaštel, Etnografski muzej Istre, Salon mladih likovnih autora
 Motovun, Galerija 5 kula, I. Susret u Motovunu
 Rovinj, Grisia '72.
 Idrija, IV. Slikarska kolonija
 1973. Rovinj, Labin, Pazin, Subotica, Titovo Užice i Čačak: Istarski likovni umjetnici
 Rovinj, Grisia '73.
 1974. Zagreb, Umjetnički paviljon, Muzej za umjetnost i obrt, 9. Zagrebački salon
 Labin, Narodni muzej, Izložba mladih
 Rovinj, Labin, Piran, Pula, Pazin: Ars Histriae IV
 Rovinj, Grisia '74.
 Labin, Narodni muzej, VII. Labinski atelieri
 1975. Rovinj, Grisia '75.
 Labin, Narodni muzej, Labinski atelieri – Crteži
 Pula, Izložbeni salon Centra za scenske i likovne djelatnosti, Likovno stvaralaštvo mladih
 1976. Rovinj, Grisia '76.
 Labin, Pula, Rovinj, Pazin, Osijek, Dubrovnik: Ars Histriae V
 Zagreb, Galerija Karas, Labinski atelieri
 Zagreb, Izložbeni salon Doma JNA, Ars Histriae V
 Labin, Narodni muzej, VIII. Labinski atelieri
 1977. Pula, Pazin, Festival mladih '77. – Likovno stvaralaštvo mladih
 Poreč, Istarska sabornica, XVII. Annale
 Labin, Vijećnica Skupštine Općine Labin, Labinski atelieri
 Rovinj, Grisia '77.
 Titovo Užice, Karan, VII. likovna kolonija Lužnička dolina
 Zagreb, Umjetnički paviljon, Otkupi umjetnina 1977.
 Pula, Labin, Rovinj, Pazin, Poreč, Piran, Kopar, Rijeka, Novi Sad, Osijek: Ars Histriae VI
 1978. Labin, Narodni muzej, 10. Labinski atelieri
 Rovinj, Grisia '78.
 Labin, Narodni muzej Labin; Senj, Gradska knjižnica i čitaonica S. S. Kranjčevići: 11. Labinski atelieri
 Rovinj, Zavičajni muzej, Ex tempore dell'amicizia '79
 Manzano, Udine, X mostra d'arte contemporanea Il piccolo formato
 Labin, Galerija Orlando, Labinski atelieri – Ljetni postav
 Pazin, Pula, Labin, Poreč, Rovinj: Ars Histriae VII
 Crikvenica, Na gori
 Rovinj, Grisia '80.
 Počitelj, Umjetnička kolonija Počitelj '80.
 Pula, Pazin, Labin, Buzet, Poreč, Opatija: Festival mladih ZO Rijeka – Likovno stvaralaštvo
 Labin, Pula: 12. Labinski atelieri Ajdovščina (SI), Idrija (SI): Labinski atelieri
 Rovinj, Pazin, Labin, Pula, Poreč: Ars Histriae VIII
 1982. Rovinj, Grisia '82.
 1983. Pula, Izložbeni salon Centra za scenske i likovne djelatnosti, Salon '83.
 1984. Rovinj, Pazin, Labin, Pula, Poreč: Ars Histriae IX
 1985. Pula, Izložbeni salon Centra za scenske i likovne djelatnosti, Salon '85.
 Rovinj, Grisia '85.
 1986. New York, Montevideo, Buenos Aires, Sao Paolo, Rosario, Chaco, Comodoro: Jadran u slici
 Pazin, Labin, Poreč, Pula, Rovinj: Ars Histriae X
 Stuttgart (DE), Galerija Experiment, Labinski likovni krug
 1988. Rijeka, Centar za kulturu, Matica iseljenika Hrvatske – Jadran u slici
 Manzano, La cerchia figurativa albonese
 Labin, Narodni muzej, Labinski likovni krug – Umjetnici svome gradu
 1990. Rijeka, Moderna galerija, XVIII. Postav recentnih radova članova SHDLU-a
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva, 3. Redovna godišnja izložba članova HDLU-a Pula
 1991. Pula, Galerija Vincent iz Kastva, 4. Godišnja izložba članova HDLU-a Pula
 1992. Pula, Galerije Capitolum i Diana, Godišnja izložba članova HDLU-a Pula
 1993. Labin, Galerija Alvona, Novi labinski likovni susreti
 Pula, 6. Godišnja izložba članova HDLU-a Pula
 Labin, Galerija Alvona, Labinski likovni susreti
 Pula, Galerija Kandler, Magna Mater
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva I i II, Svome gradu u čast tri tisuće ljeta
 1994. Labin, Galerija Alvona, Labinski likovni susreti – Labinu povodom blagdana Uskrsa
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva, Fundus Grada Pule
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva I i II, Godišnja izložba članova HDLU-a Istre
 Opatija, Umjetnički paviljon Juraj Šporer, Memento dvadesetdvije
 1995. Volosko, X. međunarodni Ex tempore Mandrač '95.
 Leoben (AT), 5. Obersteirische Kunst und Kunsthandwerkstage
 Pula, Galerija Vincent iz Kastva I i II, Memento '95.
 1996. Labin, Pazin, Poreč, Umag: In signo terrae
 Grobnik, Katedra Čakavskoga sabora Grobničine, Grobnik, I. likovna kolonija
 Rovinj, Grisia '96.
 Volosko, 1. likovni susret
 Bakar, 1. susret likovnih stvaralaca Bakar '96.
 Opatija, Mandrač '96.
 Grožnjan, Međunarodni Ex tempore '96.
 Zagreb, Galerija Gradec, Memento '95.
 1997. Pula, Galerija Vincent iz Kastva I i II; Rijeka, Galerija Kortil; Split, Muzejski prostor Grada Splita: 10. g. HDLU-a Istre
 Labin, Galerija Alvona; Opatija, Umjetnički paviljon Juraj Šporer; Zagreb, Galerija Pliva; Pičan, Galerija Pedena; Novigrad, Gradska vijećnica Novigrad: Nova Ars Histriae – Signum Temporis
 Labin, Gradska loža Labin, 1. Labinski uzlet likovnosti
 Chiasellis (IT), Country Club Chiasellis: Esaedro
 Vittorio Veneto (IT), Studio Da Re Architetto: Esaedro 2
 Grobnik, II. Likovni susret

1998. Rovinj, Otvoreni likovni studio *Salvaro*, *Rovinjsko proljeće*
Labin, Gradska loža Labin, 2.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *Vincent iz Kastva I i II*; Rovinj, *Zavičajni muzej Grada Rovinja*; Poreč, Galerija *Narodnog sveučilišta Poreč*; Labin, *Narodni muzej Labin*: *Ritmovi i razlike*
1999. Pula, Galerija *Vincent iz Kastva I i II*; Grožnjan, Galerija *Fonticus*; Rijeka, Galerija *Kortil*; Zagreb, *Studio HDLU Zagreb*: *Iskorak*
Labin, Gradska loža Labin, 3.
Labinski uzlet likovnosti
Beč (AT), Trst (IT), Eisenstadt (DE); Čarobna Istra
Labin, Galerija *Alvona*, *Istarska intima*
Labin, Gradska galerija *Labin*, *Gradska galerija Labin / Labinski atelieri '78*.
Split, *Izložba slika i skulptura malog formata*
2000. Labin, Gradska loža Labin, 4.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *Vincent iz Kastva*, *Godišnja izložba članova HDLU-a Istre*
Hanover (DE), EXPO 2000
Poreč, *Istra sklad prirodnog ambijenta*
Pariz (FR), *Maison de l'Unesco*, Čarobna Istra
2001. Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
Labin, Gradska loža Labin, 5.
Labinski uzlet likovnosti
Rijeka, Galerija *Kortil*, A4 - *izložba crteža*
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Redukcije*
Medana (SI), *MMM Art 02-03*
2002. Labin, Gradska loža Labin, 6.
Labinski uzlet likovnosti
Poreč, *Mala galerija Poreč, XX. Slikarska kolonija Riviera Poreč*
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2003. Pula, Galerija *MMC Luka*, *Tjelesne funkcije*
Poreč, *Istarska sabornica, Slikarska kolonija Poreč 1983. – 2003.*
Pula, Galerija *Amfiteatar, Kravata*
Labin, Gradska loža Labin, 7.
Labinski uzlet likovnosti
Rovinj, *Grisia 2003.*
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2004. Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja izložba članova HDLU-a Istre*
- Pula, *MMC Luka*; Rijeka, Galerija *Kortil*; Labin, *Narodni muzej Labin*: *Crtacko i slikarsko na suvremen način*
2005. Labin, Gradska loža Labin, 9.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja izložba članova HDLU-a Istre*
2006. Labin, Gradska loža Labin, 10.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
Fažana, Zajednica Talijana Fažana, *Fažanski likovni krug*
2007. Rovinj, *Zavičajni muzej Grada Rovinja*, *Grisia 1967. – 2007.*
Labin, Gradska loža Labin; Pula, *MMC LUKA: 11. Labinski uzlet likovnosti*
Leoben (AT), *Kunsthalle Leoben, X. Obersteirische Kunstage 1987-2007*
Pula, Galerija *Vincent iz Kastva*, *The Iwano Project VII*
2008. Rovinj, *Multimedijalni centar Grada Rovinja*, *Artexchange 1. Istarski sajam umjetnina*
Labin, Gradska loža Labin, 12.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
Trebasseleghe (IT), Sala della Biblioteca Comunale, *Fažanski likovni krug*
Grobnik, *Grad Grobnik, Iz fundusa Međunarodne likovne kolonije Grobnik*
2009. Rovinj, *Multimedijalni centar Grada Rovinja*, *Artexchange 2. Istarski sajam umjetnina*
Rovinj, *Zavičajni muzej Grada Rovinja*, *Likovna kolonija Rovinj 2009.*
Labin, Gradska loža Labin, 13.
Labinski uzlet likovnosti
Cordenons (IT), Manzano (IT), Sospirolo (IT): *Labinski uzlet likovnosti*
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja izložba članova HDLU-a Istre*
2010. Rovinj, *Multimedijalni centar Grada Rovinja*, *Artexchange 3. Istarski sajam umjetnina*
Pula, *Muzej suvremene umjetnosti Istre, Tu smo 2*
Labin, Gradska loža, 14. *Labinski uzlet likovnosti*
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Godišnja izložba članova HDLU-a Istre*
2011. Zagreb, Muzej Mimara, *Muka i uskrsnuće kod suvremenih umjetnika Istre*

- Rovinj, Stara tvornica duhana, *Artexchange 4. Istarski sajam umjetnina*
Labin, Gradska loža Labin, 15.
Labinski uzlet likovnosti
Sesto al Reghena (IT), Salone della Foresteria Abbaziale, *Alleluia, 10. međunarodna izložba sakralne umjetnosti*
Pula, Galerija *Luka*, Galerija *Anex*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2012. Rovinj, Stara tvornica duhana, *Artexchange 5. Istarski sajam umjetnina*
Rovinj, *Zavičajni muzej Grada Rovinja*, *Likovna kolonija Rovinj '12.*
Grobnik, *Galerija suvremene umjetnosti, Umjetnost u pokretu*
Labin, Gradska loža Labin, 16.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, *Gradska galerija Pula, Antun Motika i istarski crtači i grafičari III*
Pula, Galerija *Luka*, Galerija *Anex*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2013. Novi Sad (SRB), *Muzej suvremene umjetnosti, The Iwano Project Retrox*
Rovinj, Stara tvornica duhana, *Artexchange 6. Istarski sajam umjetnina*
Labin, *Narodni muzej Labin*, *Gradska galerija Labin*, Galerija *Alvona*: *Labinski atelieri – Pozdrav Evropi*
Labin, Gradska loža Labin, 17.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2014. Rovinj, Stara tvornica duhana, *Artexchange 7. Istarski sajam umjetnina*
Grobnik, *Muzej suvremene likovne umjetnosti Grobnik, Priziv na devet Albenga (IT), Ground Zero Art Gallery, Opera Prima*
Labin, Gradska loža Labin, 18.
Labinski uzlet likovnosti
Pula, Galerija *MMC Luka*, *Revijalna izložba članova HDLU-a Istre*
2015. Labin, Gradska loža Labin, 19.
Labinski uzlet likovnosti
Čepinci Gorički (SI), *Art centar Žula, Međunarodna likovna kolonija Galerija Žula*
2016. Labin, Gradska loža Labin, 20.
Labinski uzlet likovnosti
Umag, *MMC POU Ante Babić, Vrijeme u zrcalu – Izbor iz likovnog fundusa*

Likovne kolonije / Art Colonies / Colonie artistiche

1972. Idrija: *IV. slikarska kolonija*
1977. Titovo Užice: *III. likovna kolonija Lužnička dolina*
1980. Počitelj: *Počitelj '80.*
1996. Grobnik: *I. likovna kolonija*
Bakar: *Bakar 96., I. susret likovnih stvaralaca*
Volosko: *I. likovni susret*
1997. Grobnik: *II. likovni susret*
Bakar: *Bakar '97.*
2000. Grobnik: *V. likovna kolonija*
2002. Poreč: *XX. Rivijerina međunarodna likovna kolonija Medana (SI): Međunarodna likovna kolonija*
2003. Medulin: *Međunarodna likovna kolonija*
2009. Grobnik: *Međunarodna likovna kolonija Grobnik 2009.*
2012. Selce: *Međunarodna likovna kolonija Juraj Julije Klović*
2013. Čatež (SI): *Međunarodna likovna kolonija S Francem na Čatežu 2013.*
2015. Čepinci Gorički (SI): *1. Međunarodna kolonija Art centra Žula*

Poreč: 20. Rivijerina međunarodna likovna kolonija, 2002.
Medulin: Međunarodna likovna kolonija, 2003.

Grobnik: Međunarodna likovna kolonija Grobnik, 2009.

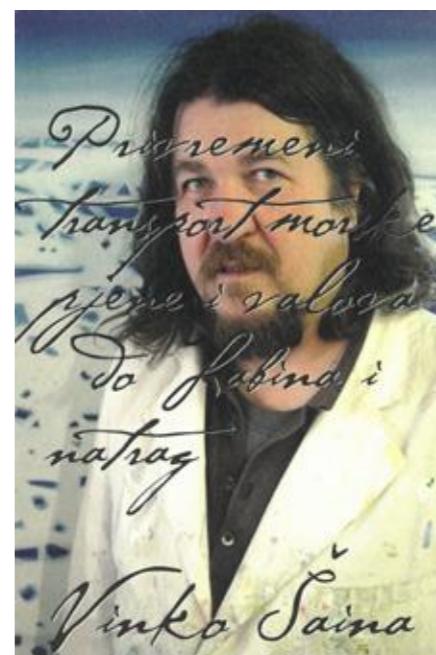
Multimediji projekti / Multimedia Projects / Progetti multimediali

1991. Croatia: Signal '92.

Izložba slika popraćena izdavanjem razglednice s reprodukcijom slike *Signal '92.* i pjesme Daniela Načinovića *Ave Maria, kraljica i mati.* Projekt je optimistična vizija kraja patnji hrvatskoga naroda prikazana u spolu slike koja nagovještava zvjezdane trenutke naše domovine, dok stihovi zazivaju mir i povratak prognanika. Predstavljanje projekta popraćeno je recitalom, a sav prihod od prodaje razglednica bio je uplaćen u korist prognanika smještenih u rabačkim hotelima.

Projekt je prikazan u sljedećim galerijama:

- Labin, Galerija *Vinko Šaina*
- Pula, Galerija *Vincent iz Kastva*
- Sospirolo (Italija), *Gradska galerija*
- Feltre (Italija), *Gradska galerija*

168. Privremeni transport morske pjene i valova do Labina i natrag, 2004.

Kazalo / Table of Contents / Indice

Berislav Valušek – Vinko Šaina. Slikar svjetla	9
Roberto Tessari – Planetarij stvarne imaginacije	27
Radovi / Works / Opere	33
Životopis / About the Artist / Cenni biografici	163
Galerija Alvona / Alvona Gallery / Galleria Alvona	167
Samostalne izložbe / Solo Exhibitions / Mostre personali	168
Skupne izložbe / Group Exhibitions / Mostre collettive	169
Likovne kolonije / Art Colonies / Colonie artistiche	171
Multimedijiški projekti / Multimedia Projects / Progetti multimediali	172
Dokumentarni filmovi / Documentary Films / Film documentari	174
Likovne intervencije u javnim prostorima / Artistic Interventions in Public Spaces / Interventi artistici negli spazi pubblici	174
Grafičke mape / Portfolios of Prints / Mappe grafiche	175
Oprema knjiga / Design of Books / Illustrazione dei libri	176
Nagrade i priznanja / Awards and Acknowledgements / Premi e riconoscimenti	176
Zastupljenost u stalnim postavima / Presence in Permanent Collections / Presenza nelle collezioni permanenti	176
Riječ kritike / What the Critics Wrote / La parola ai critici d'arte	177
Bibliografija predgovora kataloga samostalnih izložbi / Bibliography of the Prefaces to the Catalogues of the Solo Exhibitions / Bibliografia delle prefazioni ai cataloghi delle mostre personali	180
Bibliografija predgovora kataloga skupnih izložbi / Bibliography of the Prefaces to the Catalogues of the Group Exhibitions /	
Bibliografija delle prefazioni ai cataloghi delle mostre collettive	181
Bibliografija periodike / Bibliography of Periodicals / Bibliografia dei periodici	183
Bibliografija dnevnih tiskovina / Bibliography of Daily Newspapers / Bibliografia dei giornali quotidiani	185
Bibliografija enciklopedija / Bibliography of Encyclopaedias / Bibliografia delle encyclopedie	187
Berislav Valušek – Vinko Šaina: A Painter of Light. Summary	190
Roberto Tessari – A Planetarium of the True Imagination	192
About the Artist	197
List of Works	198
Berislav Valušek – Vinko Šaina, Il pittore della luce, Abstract	202
Roberto Tessari – Un planetario della Vera Immaginazione	204
Cenni biografici	209
Elenco delle opere	210
Berislav Valušek – Životopis / Curriculum Vitae / Una breve biografia	212
Roberto Tessari – Životopis / Curriculum Vitae / Una breve biografia	214